

İZMİR VE

MİMARLIK

KESİŞİMİNDE

DOKTORA TEZLERİ

(2000-2021)

BİBLİYOGRAFYASI

Ulaş Kılıçkaya*

Meltem

İzmir Akdeniz Akademisi Dergisi/

Journal of the İzmir Mediterranean Academy

No. 9, Yaz/Summer 2021, 120-124, DOI 10.32325/iaad.2021.10

* İzmir Akdeniz Akademisi / İzmir Mediterranean Academy

Meltem'in 6. sayısında "Akdeniz Üzerine Tezler: Bir Bibliyografya Denemesi" başlıklı çalışmaya yer vermiştik. Söz konusu çalışma, "Akdeniz" ve "Uluslararası İlişkiler" anahtar sözcükleri ile yapılan ve 1994 ile 2017 yılları arasındaki dönemi kapsayan tarama sonucu ortaya çıkan yüksek lisans ve doktora tezlerinden oluşan bir bibliyografya denemesiydi.

Elinizdeki sayıda ise; yine Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın Ulusal Tez Merkezi veri tabanından, bu kez, "İzmir" ve "mimarlık" anahtar sözcükleri ile yapılan ve 2000 ile 2021 yılları arası dönemi kapsayan tarama sonucu çıkan doktora tezleri listelenmiştir. Buradaki amaç, İzmir ve mimarlığın kesişiminde, son 21 yıl içerisinde kente/mekâna yönelik akademik algının yöneliminin ve tartışma konularının doktora tezi düzeyinde oluşturduğu birikimi bir parça ortaya koyabilmektir. Çalışma, bir ön bibliyografya çalışması olarak sunulmuş olup, okuyucu/araştırmacı istediği takdirde derinlemesine tez incelemesi yapabilecek, belirtilen yıllar içerisinde kent ile birlikte değişen sosyo-ekonomik, politik konulara dair de fikir edinebilecektir.

Veri tabanından tarama sonucu ortaya çıkan doktora tezleri bibliyografyasında görüleceği üzere, İzmir ve mimarlık konularının kesişiminin daha çok İzmir Üniversitelerinde ele alındığı anlaşılmıştır. Tezlerin çoğunun Türkçe olduğu ancak kayda değer sayıda İngilizce tezin de tamamlandığı görülmüştür. Tarama sonucu çıkan tezlerden 56 tanesi, burada alfabetik olarak sıralanmıştır ve tezler listelenirken aralarında bunun dışında herhangi bir öncelik sonralık ilişkisi kurulmamıştır.

Daha uzmanlaşmış bilimsel çalışmalardan oluşan bir bibliyografyayı sunmak amaçlandığından, bibliyografya denemesinde doktora tezlerine yer verilip, yüksek lisans tezleri ise bu çalışmaya dahil edilmemiştir. Şüphesiz, yüksek lisans tezlerinin de dahil edildiği bir taramada yüzlerce tez ayrıca ortaya çıkacaktır.

Bu taramadaki tezlerin konularına bakıldığında ise, malzeme alanından, tarihsel çevre koruma alanına; bir dönemin mimarlarından, sürdürülebilir mimarlığa; geleneksel mimari- den, yeni konut alanlarına; ofis mekânlarından, kamusal alanlara/mekânlara; modelleme çalışmalarından, eleştirel çalışmalara ve daha birçok konuda çok zengin bir spektrumda bilimsel çalışmanın akademik bilgi havuzuna sunulduğu tespit edilmiştir. Söz konusu 56 adet doktora tezi arasında, örtüşen ya da benzeyen başlıkların olmaması dikkat çekicidir.

2000 ile 2021 yıllarını kapsayan dönemlemede; bibliyografyaya konu olan doktora tezlerinin ağırlıklı olarak 2010 ve sonrasında tamamlandığı, İzmir dışında konumlanan Üniversitelerin daha çok bu dönemde İzmir'in ve mimarlığın örtüştürüldüğü konulara yer verdikleri görülmektedir. Bu kapsamda İstanbul ve Ankara Üniversiteleri önde gelmektedir.

Önümüzdeki sayıda ise; "İzmir" ve "Şehir Planlama" anahtar sözcükleri ile aynı zaman diliminde (2000-2021 yılları arası) yapılan doktora tezleri bibliyografyasına yer verilecektir. Böylelikle üniversitelerin mimarlık fakültelerinin iki temel bilim alanı olan Mimarlık ile Şehir (ve Bölge) Planlama bölümlerinde 20 yıllık yakın dönemde tamamlanmış olan doktora tezleri bibliyografyası bütünsel olarak siz okuyucularımıza sunulmuş olacaktır.

Akyol Altun, T. Didem. "Kent Çeperlerindeki Az Katlı Konut Topluluklarının Kullanıcı-Mekân İlişkisi Bağlamında Değerlendirilmesi: İzmir Örneği." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2010.

Alakavuk, Ebru. "Sıcak İklim Bölgelerinde Çift Kabuk Cam Cephe Sistemlerinin Tasarımı için Kullanılabilecek Bir Yaklaşım." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2010.

Alpaslan, Halil İbrahim. "Osmanlı Dönemi İzmir'inde Müslüman Cemaatin Sosyo-Ekonomik Olanakları ile Cami Mimarisinin Gelişimi Arasındaki İlişkiler, 17. - 20. Yüzyıl." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2014.

Altun, Müjde. "Research on the Architectural Use of Photovoltaic (PV) Components in Turkey from the Viewpoint of Building Shape." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2005.

Ballice, Gülnur. "İzmir'de 20. yy Konut Mimarisindeki Değişim ve Dönüşümlerin Genelde ve İzmir Kordon Alanı Örneğinde Değerlendirilmesi." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2006.

Başoğlu, Öncü. "Mimari Miras Yönetimi ve Sürdürülebilir Turizm: Batı Anadolu Tarihi Kaphıcaları Örneği." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2010.

Bayram, Göze. "A Proposal for a Retrofitting Model for Educational Buildings in Terms of Energy Efficient Lighting Criteria." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2015.

Bilgin Altınöz, A. Güliz. "Assessment of Historical Stratification in Multi-Layered Towns as a Support for Conservation Decision-Making Process; a Geographic Information Systems (GIS) Based Approach. Case Study: Bergama." Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 2002.

Birol Akkurt, Hümeysra. "19. Yüzyıl Batılılaşma Kesitinde, Bornova ve Buca Levanten Köşklere Mekânsal Kimliğinin İrdelenmesi." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2004.

Bozkurt, Eray. "Life Cycle Assessment (LCA) Based Home Rating Model for Izmir (HRM-Izmir)." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2007.

Can Bilge, Nevin Aslı. "Paul Bonatz'ın Türkiye Yılları." Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2017.

Coşkun Öner, Özden. "Comparison of Architectural Design Parameters in Traditional Buildings in Terms of Energy Performance for Future Housing Design." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2020.

Çetin, Sıdıka. "İzmir'in Yangın Bölgesinde 1922-1965 Yılları Arasında Yaşanan Mekânsal Değişim ve Dönüşümlerin Konut Bağlamında Değerlendirilmesi." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2004.

Çetinkaya, Çiğdem. "Yeniden İşlevlendirilen Endüstriyel Mekânların Görsel Algı Değerlendirmesi: İzmir Tarihi Havagazı Fabrikası." Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, 2015.

Çetintaş, Kemal Ferit. "Türkiye'de Konut Binalarının Yaşam Döngüsü Sürecinde Enerji ve Maliyet Açısından Etkin Tasarım Alternatiflerinin Geliştirilmesine Yönelik Model Önerisi." Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2017.

Değirmençtepe, Selim. "İç Mimarlık Firmalarının Ahşap Malzemeyi Mobilya ve Yapı Malzemesi Olarak Tercihlerinin Belirlenmesi." Doktora Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, 2021.

Demirli, Meltem Eranıl. "Reading Izmir Culture Park Through Women's Experiences: Matinee Practices in the 1970s' Casino Spaces." Doktora Tezi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, 2018.

Dereli, Hasan Cenk. "UNESCO Yaratıcı Kentler Ağı, Tasarım Kenti Kriterleri Bağlamında İzmir'in Değerlendirilmesi." Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2016.

Dikmen Güler, Oylum. "Children's Perceptions of Their Urban Outdoor Experiences: The Case of Izmir." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2019.

Durmuş Arsan, Zeynep. "A Critical View of Sustainable Architecture in Turkey: A Proposal for the Municipality of Seyrek." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2003.

Erdoğan Manav, Begüm. "Kentin Kıyısında Tarihsel/Mekânsal Değişimin Yönü ve Yere Özgü Nitelikleri: İzmir-Karşıyaka." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2014.

Erkmen, Firuze İlgin. "Opak Düşey Yapı Kabuğunun Enerji-Emerji Performansının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Yaklaşım." Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, 2012.

Genç, Umut Devrim. "Kırsal Yerleşimlerin Koruma Sorunsalının İrdelenmesi ve Model Geliştirilmesi." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2019.

Gençer, Ceylan İrem. "1840-1912 Yılları Arasında İzmir ve Selanik'teki Kentsel ve Mimari Değişim." Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2012.

Güler, Koray. "Türkiye'de Nüfusunu Yitiren Kırsal Yerleşimlerin Korunması için Bir Yöntem Önerisi: Ödemiş-Lübbey Köyü Örneği." Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2016.

Gürsoy, Elif. "Modern Mimarlık Tarihi Sürecinde İzmir Camileri." Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, 2011.

Hamamcıoğlu, Mine. "A Retrospective Evaluation of Space Organization Principles in Architecture (Buildings on Mimar Kemalettin Street in İzmir)." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2000.

Kahraman, İlker. "A Sustainable Building Assessment Model Proposal for New Residential Buildings in Turkey." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2013.

Kan Kılıç, Didem. "Non-Visual Aspects of Spatial Knowledge: Wayfinding Behavior of Visually Impaired People in Complex Urban Environments." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2016.

Karabağ, Nağme Ebru. "Kent Arkeolojisi Metoduyla Çok Katmanlı Kentlerdeki Tarihsel Sürekliliğin Çözümüne Korunması (İzmir Örneği)." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2008.

Karahan, Onur. "Türkiye'de Yapım Tekniği Olarak Betonarmenin Erken Kullanımı: Hennebique Betonarme Sistemi ve Koruma Değerleri." Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2018.

Karatosun, Müjgan Bahtiyar. "XIX. Yüzyıl Ticaret Faaliyetlerinin Küçük Liman Kentlerinde Kıyı Ölçeğindeki Mekânsal Yansımaları ve Koruma Önerileri (Foça, Urla, Çeşme Örnekleri)." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2003.

Kıncal, Cem. "İzmir İç Körfezi Çevresinde Yer Alan Birimlerin Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama Teknikleri Kullanılarak Mühendislik Jeolojisi Açısından Değerlendirilmesi."

Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2005.

Köşklük, Nezihat. "Tarihsel Süreçte Dokumacılık-Mekân İlişkisinin Koruma Amaçlı Değerlendirilmesi: Tire-Kula-Buldan Örneği." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2009.

Kul, Fatma Nurşen. "A New Approach for Defining the Conservation Status of Early Republican Architecture, Case Study: Primary School Buildings in İzmir." Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 2010.

Macit, Sibel. "Computer Representation of Building Codes for Automated Compliance Checking." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2014.

Mohamed, Kamal Eldin. "Integrating Sustainability Principles into Architectural Design Studio." Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 2018.

Özcan Uslu, Nilay. "Kentsel Kullanımda Kamusal Mekân Pratikleri: Karşıyaka'da (İzmir) Toplum Merkezleri." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2018.

Özçakır, Özgün. "In-Between Preservation and Economics: Establishing Common Ground Between Socio-Cultural and Economic Values for the Sustainability of Urban Heritage Places in Turkey." Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 2018.

Özgen, Elif Yeşim. "An Analytical Approach to Semi-Private and Semi-Public Spaces Within the Context of Urban Housing Pattern." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2002.

Özkaban, Fatma Feyzal. "Modern Mimarlık Mirasının Korunması Sorunsalı: İzmir Konut

Mimarlığı Örneği.” Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2014.

Sesli Özsoy, Malike. “Yeni Konut Alanlarında Gelişebilecek Sosyo Kültürel Aktiviteler için Gerekli Merkezlerin Mimari Analizi.” Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2002.

Şimşek Özel, Heval. “Tanzimat’tan Cumhuriyet’e İzmir’de Eğitim Yapıları.” Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, 2018.

Şuta, Onur. “İkincil Konutların Değişim Sonrası Mekân Organizasyonunun Sentaktik Analiz Yöntemiyle İncelenmesi: Çanakkale-İzmir Arası Kıyı Yerleşmeleri.” Doktora Tezi, Trakya Üniversitesi, 2020.

Tanaç Kiray, Mine. “Osmanlı Kentlerinde Sefarad Kültürünün Dönüşümünün Mimariye Yansımaları ‘İzmir Örneği.’” Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2004.

Terim, Belgin. “Climatic Considerations in Traditional Built Environments: The Effect of Natural Ventilation on Thermal Comfort in Alaçati, Izmir, Turkey.” Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2011.

Türkseven Doğrusoy, İlknur. “Mimari Bir Eleman Olan Pencere/ Açıklıkların İnsan Mekân İlişkileri Bağlamında İrdelenmesi; Ofis Mekânları için Bir Deneme.” Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2002.

Uslusoy Şenyurt, Selma. “Ofis Yapıları için Yapı Kabuğu Tasarım Parametrelerinin Enerji Tüketimine Etkisini Belirlemede Kullanılabilecek Bir Yaklaşım.” Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2018.

Uzun, İnci. “Kamusal Mekân-Tüketim Olgusu

Etkileşiminin İzmir’deki Alışveriş Merkezleri Bağlamında Değerlendirilmesi.” Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2008.

Uzunoglu, Erdal. “The Constitution of Power Relations in Spaces of Industrial Production: The Case of Four Sümerbank Campuses in the Aegean Region.” Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2008.

Yaylalı Yıldız, Berna. “University Campuses as Places of Potential Publicness: Exploring the Political, Social and Cultural Practices in Ege University.” Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2014.

Yıldırım Esen, Sibel. “Risk Assessment of Archaeological Heritage at Territorial Scale: The Case of İzmir Metropolitan Area.” Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 2014.

Yıldız, Yusuf. “Sensitivity and Uncertainty Analysis to Reduce Cooling Requirement of Low-Rise Apartment Blocks in the Hot-Humid Climate Region of Turkey.” Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2012.

Yılmaz, Ebru. “Determination of the Place Concept in Reproduction Process of Built Environment: Kordon, İzmir as a Case Study.” Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2004.

Yüceer, Hülya. “An Evaluation of Interventions in Architectural Conservation: New Exterior Additions to Historic Buildings.” Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2005.

Zander, Yüksel Pöğün. “A Comparative Study on the Works of German Expatriate Architects in Their Home-Land and in Turkey during the Period of 1927-1950.” Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2007.